

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO NR. IX-1691 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-849

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. spalio 8 d. sprendimą Nr. SV-S-228 „Dėl įstatymo projekto išvadų“, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-849 (toliau – Įstatymo projektas) dėl toliau nurodytų priežasčių:

1. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad, naudodamasis diskrecija pasirinkti pensijų sistemą, įstatymų leidėjas gali nustatyti įvairius Lietuvos Respublikos Konstitucijos 52 straipsnyje garantuojamų senatvės pensijų sistemos modelius, *inter alia* grindžiamus senatvės pensijoms mokėti būtinų lėšų surinkimu iš tuo metu dirbančių asmenų pajamų arba būsimoms senatvės pensijoms skirtų lėšų kaupimu specialiuose pensijų fonduose, taip pat šių modelių derinimu (Konstitucinio Teismo 2012 m. birželio 29 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos pensijų sistemos reformos įstatymo, jo pakeitimo ir papildymo įstatymų nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“).

Lietuvos Respublikos Seimas, įgyvendindamas pensijų reformą, priėmė Lietuvos Respublikos pensijų sistemos reformos įstatymą ir Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą, įsigaliojusius 2003 metais, kuriais nustatė galimybę Lietuvos Respublikos gyventojams, draudžiamiesiems valstybiniu socialiniu draudimu, nuo 2004 m. sausio 1 d. kaupti šio draudimo įmokos dalį pasirinktose pensijų kaupimo bendrovėse ir teisę iš jose sukauptų lėšų (sukaupto pensijų fondo turto) įstatymų nustatytais sąlygomis gauti tam tikras pensijų išmokas kartu su proporcingai mažesne socialinio draudimo senatvės pensija, apskaičiuota atsižvelgiant į pensijų kaupimui skirtą valstybinio socialinio draudimo įmokos dalį.

Pritarus Įstatymo projektu siūlomai teisinio reguliavimo priemonei, būtų paneigta pensijų kaupimo esmė – suteikti darbingo amžiaus žmonėms daugiau galimybių pasirūpinti geresne apsauga senatvėje, gauti didesnę pensiją ir garantuoti stabilų socialiai priimtina kompromisą tarp socialinio solidarumo ir individualių interesų, nes asmuo ne tik negautų periodinės pensijos išmokos, bet ir jo socialinio draudimo senatvės pensija dėl dalyvavimo pensijų kaupime būtų mažesnė, palyginti su šios pensijos dydžiu, jei jis nebūtų dalyvavęs pensijų kaupime.

2. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad, jeigu įstatymų leidėjas, vykdydamas konstitucinę priedermę laiduoti asmens teisę į senatvės pensiją, nustato, jog senatvės pensija ar jos dalis kaupiama specialiuose valstybinių ar privačių ūkio subjektų administruojamuose

pensijų fonduose, iš Konstitucijos 46, 52 straipsniuose įtvirtintų imperatyvų jam kyla pareiga reguliuoti šių subjektų ūkinę veiklą taip, kad būtų derinami asmens (ūkinės veiklos subjekto) ir visuomenės interesai: *inter alia* privalu nustatyti šios veiklos licencijavimą ir kontrolę, į pensijų fondus pervedamų lėšų administravimo (*inter alia* jų investavimo) apribojimus, pensijų išmokų mokėjimo sąlygas, kitas būtinas pensijų fondus administruojančių ūkio subjektų ūkinės veiklos sąlygas (Konstitucinio Teismo 2012 m. birželio 29 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos pensijų sistemos reformos įstatymo, jo pakeitimo ir papildymo įstatymų nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“).

Pensijų įmokų, pervedamų į pensijų fondus, dydis nėra vienintelis veiksnys, nuo kurio priklauso būsimos pensijos išmokos dydis. Pakankamas pensijų fonduose sukauptų lėšų dydis – viena iš prielaidų pasiekti, kad šiuos fondus administruojančių ūkio subjektų ūkinės veiklos (*inter alia* investavimo) rezultatai, turintys įtakos būsimos pensijos išmokos dydžiui, būtų geri, ir taip būtų sukaupiama daugiau pensijų turto pensijų fonde.

Pagal galiojančio Pensijų kaupimo įstatymo nuostatas, vienkartinės išmokas gali atsiimti tik mažiau kaip 5 000 eurų pensijų fonde sukaupę asmenys, t. y. kai sukaupta pensijų turto suma yra per maža, kad būtų galima užtikrinti reguliarias periodines pensijų išmokas, ir jų administravimo kaštai pensijų kaupimo bendrovei yra per dideli. Dvigubai padidinus pensijų fonde sukauptų lėšų sumą, kurią galima atsiimti kaip vienkartinę išmoką (nuo 5 000 eurų iki 10 000 eurų), darant prielaidą, kad dauguma pensijų kaupimo dalyvių nuspręs pasirinkti vienkartinę išmoką, sumažės pensijų fonduose sukauptų lėšų, kurias būtų galima investuoti, todėl suprastės pensijų kaupimo fondų veiklos rezultatai ir sumažės asmenų sukaupto pensijų turto suma, kuri lemia pensijos išmokos dydį.

3. Vadovaujantis Pensijų kaupimo įstatymo 29 straipsnio 8 dalimi, pensijų fonde sukaupto pensijų turto dydžiai, nuo kurių priklauso asmeniui mokėtinos pensijų išmokos rūšis, kas 5 metus (pradedant nuo 2025 metų) bus indeksuojami pagal vidutinės metinės infliacijos, apskaičiuotos pagal Lietuvos statistikos departamento skelbiamą suderintą vartotojų kainų indeksą, suminį 5 paskutinių metų rodiklį. Taip bus užtikrinta, kad pensijų fonduose sukaupto pensijų turto, kurį asmenys galės atsiimti kaip vienkartinę išmoką, dydžiai, įvertinus šalies ekonominius rodiklius, taip pat didės.

4. Asmenys, kurių pensijų fonde sukauptas pensijų turtas yra didesnis kaip 5 000 eurų, bet mažesnis kaip 10 000 eurų, įgiję teisę į periodinę pensijų išmoką, kurios dydis, jų vertinimu, yra per mažas, gali pasirinkti toliau dalyvauti pensijų kaupime ir taip padidinti savo pensijų išmokos dydį, nes Pensijų kaupimo įstatyme nurodytas baigtinis pensijų kaupimo pabaigos pagrindų sąrašas, iš kurio matyti, kad tik nuo pensijų kaupime dalyvaujančio asmens valios priklauso, ar asmuo, įgijęs teisę į pensijų išmoką, tokią teisę realizuos sudarydamas pensijų išmokos sutartį, ar pasinaudos teise ir toliau pensiją kaupti.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras